

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ МОНЕТИЗАЦІЇ СУБСИДІЙ

Право щодо призначення субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг (ЖКП), придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива громадянам передбачено Законом від 24.06.04 р. № 1875-IV «Про житлово-комунальні послуги», а порядок призначення та надання житлових субсидій ухвалюється Кабміном [1].

Постановою КМУ від 06.08.14 р. № 409 встановлено соціальні норми житла, в межах яких і надаються пільги та субсидії на оплату населенням, зокрема, послуг із постачання теплової енергії для централізованого опалення, постачання та розподілу природного газу, а також витрат на утримання будинку та інших ЖКП. Ці норми різняться залежно від виду опалення та регіону проживання. Розмір пільги залежить також від відсотка знижки плати, на який відповідно до законів мають право окремі категорії осіб (ветерани війни, постраждалі від аварії на ЧАЕС тощо) [2].

Згідно з Законом від 09.11.17 р. № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги» (далі - Закон № 2189), який набув чинності з 10.06.18 р., пільги та субсидії на оплату ЖКП мають виплачуватися споживачеві у грошовій формі. Цим Законом передбачено також застосування державних соціальних нормативів щодо наданих послуг (ст. 11 Закону № 2189) [3].

Отже, повну монетизацію субсидій передбачено саме Законом № 2189, а механізм її реалізації викладено в Положенні про порядок призначення житлових субсидій, затвердженому постановою КМУ від 21.10.95 р. № 848 «Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива» (далі - Положення № 848) [4]. Звісно, це Положення неодноразово доопрацьовувалося та змінювалося з урахуванням результатів практичної реалізації його норм.

Житлові субсидії як головний інструмент забезпечення соцзахисту населення в умовах підвищення цін і тарифів на ЖКП гарантує малозабезпеченим громадянам стабільність витрат на оплату ЖКП незалежно від зміни вартості послуг. Тобто фактично держава компенсує сім'ям частину витрат на оплату ЖКП у межах нормативів споживання послуг, що перевищують обсяг обов'язкового платежу.

На сьогодні розмір обов'язкової частини платежу для кожної сім'ї визначається індивідуально за єдиною формулою і залежить лише від розміру середньомісячного сукупного доходу домогосподарства в розрахунку на одну особу. Що менші доходи, то меншим є відсоток обов'язкової плати за ЖКП.

Субсидія розраховується в розмірі різниці між вартістю ЖКП у межах нормативів споживання послуг та визначеного розміру обов'язкової частини

платежу. Розмір призначеної субсидії, а відповідно й видатки держави на її фінансування залежать від розміру встановлених цін і тарифів на послуги.

З 01.07.18 р. запроваджено електронний реєстр одержувачів житлових субсидій. Тому процес їх призначення став більш прозорим і доступним для громадського контролю. Мінсоцполітики отримало інструмент для аналізу характеристик домогосподарств, які одержують субсидії, та підготовки відповідних змін до програми.

Як бачимо, ще минулого року відбулися суттєві зміни в порядку надання субсидій, які дозволили здійснювати подальше реформування системи шляхом монетизації субсидій. Цей процес продовжується і цього річ.

Отже, постановами КМУ від 27.12.18 р. № 1176 та від 06.02.18 р. № 62 унесено зміни до Положення № 848, що дозволяє виплачувати житлові субсидії у грошовій, зокрема готівковій, формі [1-4].

Відповідно до п. 18 Положення № 848 виплата житлових субсидій у грошовій формі здійснюється:

- громадянам, які звернулися за її призначенням до 31.12.18 р., а також тим, які звернулися після 01.01.19 р., але субсидію їм призначено з 2018 року - починаючи із субсидії, нарахованої за лютий 2019 року, у готівковій формі, про що Мінсоцполітики інформує одержувачів шляхом надсилання персонального повідомлення на адресу домогосподарства;

- громадянам, яким призначено житлову субсидію у 2019 році за зверненням з 01.01.19 р. - шляхом перерахування коштів на рахунок Мінсоцполітики в АТ «Ощадбанк» для виплати житлових субсидій [4].

Домогосподарства, які звернулися за оформленням житлової субсидії після 01.01.19 р., отримують її у грошовій безготівковій формі.

Механізм надання житлових субсидій у грошовій безготівковій формі передбачає здійснення фінансування призначених субсидій таким центральним органом виконавчої влади, як Мінсоцполітики.

Такий механізм базується на тому, що сума субсидії надходить безпосередньо на персональний обліковий запис одержувача в банківській установі. Фінансування проводиться на центральному рівні, а саме: Мінсоцполітики перераховує кошти безпосередньо банку, що значно скорочує терміни їх проходження порівняно з діючим минулого року порядком, коли кошти субвенції із центрального рівня спускалися на місцевий і потім перераховувалися установам.

Кошти призначеної субсидії мають спеціальний режим використання, тобто протягом терміну отримання субсидії спрямовуються лише на оплату ЖКП відповідно до даних підприємств про суми нарахованих платежів конкретному домогосподарству. За результатами проведених розрахунків банк повідомляє одержувача субсидії про необхідність здійснення доплати за послуги шляхом надсилання смс-повідомлення.

Водночас одержувач субсидії має право самостійно визначати послідовність оплати послуг коштами субсидії, що розв'язує питання врегулювання конфліктних ситуацій між надавачами послуг та споживачем.

Якщо сім'я ощадливо використовувала енергоресурси, за результатами опалювального сезону вона зможе використати залишок коштів на рахунку за своїм розсудом. Банк відкриватиме для таких одержувачів поточні рахунки, на які перераховуватиметься сума зекономлених коштів, про що банк повідомлятиме одержувача субсидії смс-повідомленням.

Адміністрування зазначеного доволі складного механізму здійснюється державним банком, а саме Ощадбанком, який має найбільш розгалужену мережу відділень, досвід здійснення інших соціальних виплат. Для налагодження зв'язку одержувача субсидії з банком та інформування його про стан розрахунків за послуги Ощадбанком використовуються такі засоби комунікації:

- надсилання смс-повідомлень;
- запровадження персонального електронного кабінету одержувача;
- функціонування кол-центру;
- звернення безпосередньо до відділення банку (понад 4 000 відділень по всій Україні).

Тож із 01.01.19 р. розпочато новий етап реформування системи розрахунків за субсидіями населенню на оплату ЖКП - надання їх у грошовій безготівковій формі.

Перевагами цього механізму є:

- гарантоване цільове використання бюджетних коштів;
- можливість використання одержувачем зекономлених залишків субсидії за власним розсудом, що сприятиме ощадливому використанню енергоресурсів населенням;
- створення прозорого та відкритого механізму перерахування коштів житлових субсидій.

Затверджений механізм забезпечує цільове використання бюджетних коштів, а також сприятиме ефективному споживанню енергоресурсів, оскільки стимулюватиме одержувачів до економного споживання послуг у зв'язку з можливістю у такому разі використати для власних потреб залишки невикористаних коштів субсидії.

Література

1. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 24.06.04 р. № 1875-IV. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-15>
2. Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування: затверджений постановою КМУ від 06.08.14 р. № 409. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/409-2014-%D0%BF>
3. Про житлово-комунальні послуги: Закон України від 09.11.17 р. № 2189-VIII. [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19>
4. Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого

УДК 338.49

ПРОСКУРА В.Ф., ШЕЛЕПА М.І.,
Мукачівський державний університет

ДІАГНОСТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА З МЕТОЮ ОТРИМАННЯ ПРИБУТКУ

Підприємство любої сфери економіки повинно систематично здійснювати ідентифікацію своїх внутрішніх параметрів, оцінювати їх важливість і встановлювати, які з них можуть стати основою інноваційного розвитку та отримання додаткового прибутку. Для цього слід виконувати діагностування інноваційного потенціалу організації.

Під діагностуванням інноваційного потенціалу підприємства як правило розуміють управлінський аналіз внутрішніх ресурсів і можливостей фірми, спрямований на оцінку сильних і слабких сторін поточного стану бізнесу та виявлення на цій основі інноваційних проблем що заважають отриманню додаткового прибутку. Інформація, отримана шляхом діагностування, дозволить керівникам підприємств або організацій (і зацікавленим особам) прийняти адекватні рішення в області інноваційного менеджменту.

Необхідність виконання діагностування інноваційного потенціалу підприємства пояснюється рядом моментів. Результати діагностування можуть бути використані для:

- коригування процесу управління з метою успішної реалізації інноваційних цілей;
- переконання персоналу підприємства в неминучості інновацій;
- отримання оцінок привабливості підприємства або установи для інвесторів, участі в різних рекламних та іміджевих компаніях;
- виявлення напрямків адаптації внутрішніх можливостей підприємства до змін зовнішнього середовища;
- оцінювання інноваційного та прибуткового потенціалу підприємства;
- вироблення інноваційної стратегії підприємства;
- реалізації концепції ефективного управління підприємством;
- отримання інформації для прогнозу альтернативного розвитку підприємства.

Управління, за своєю суттю, є інноваційним, в іншому випадку не було б підстав вважати управлінську діяльність інноваційною. Ефективність прийняття рішень визначається вмінням менеджерів передбачити, розпізнати, впровадити нововведення, яке є прибутковим, але одночасно його не можна вважати статичним. Тому інноваційне управління можна представляти системою управлінських рішень з діагностування, передбачення, розпізнавання

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>